

Standpunt aangaande

Voer gemedicineerd met antibiotica

Er is sprak van een toenemende maatschappelijke belangstelling voor het gebruik van diergeneesmiddelen en in het bijzonder antibiotica in de veehouderijsector. Antibiotica worden gebruikt in de veehouderij om infecties van het dier te bestrijden of te voorkomen. Het (onjuist) gebruik van antibiotica kan er toe leiden dat bacteriën ongevoelig worden voor antibiotica; men spreekt dan van antibioticaresistentie. Niet alleen voor de veehouderij is antibioticaresistentie een lastig fenomeen, de resistentie kan in specifieke gevallen ook worden overgedragen op de mens. Het zal dan ook niet tot verbazing leiden dat er vanuit de overheid (ministeries van landbouw en volksgezondheid) aandacht gevraagd wordt voor dit probleem.

Veehouders hebben – in samenspraak met hun dierenarts – verschillende mogelijkheden om antibiotica toe te passen. Een van de mogelijkheden is het verstrekken van antibiotica via het diervoer. Meestel gebeurt dit in de vorm van koppelmedicatie. Met name om luchtweg- en maagdarmaandoeningen te bestrijden, wordt voer met antibiotica in de varkenshouderij nog regelmatig ingezet.

Van alle oraal toegediende antibiotica in de Nederlandse veehouderij wordt 10% via diervoeders verstrekt. Sinds 2008 is er een dalende trend ingezet van de productie van voeders met antibiotica.

Resistentie door versleping Diervoeders met antibiotica worden geproduceerd door diervoederfabrikanten – die daartoe een vergunning hebben – op basis van een attest van een praktiserend dierenarts. Bij de productie van deze voeders is het onvermijdelijk dat een kleine hoeveelheid van dit voer (incl. antibiotica) achterblijft op de productielijn, bij opslag en transport. Dit wordt ook wel versleping of carry-over genoemd. Gemiddeld is de versleping in de diervoederindustrie ca. 5,6%. Uit onderzoek blijkt dat bacteriën die frequent blootstaan aan zeer lage doseringen antibiotica – bijvoorbeeld veroorzaakt door versleping – antibioticaresistentie ontwikkelen. Echter, voor diervoederfabrikanten is het uitsluiten van versleping in de praktijk en tegen acceptabele kosten onhaalbaar.

Stoppen productie voer met antibiotica De diervoederindustrie wil in 2011 een totale beëindiging van met de productie van voeders gemedicineerd met antibiotica. Hier liggen de volgende argumenten aan ten grondslag:

- Omdat bij de huidige productiewijze versleping niet kan worden uitgesloten, kan het stoppen met de productie van voer met antibiotica structureel bijdragen aan de oplossing voor de resistentieproblematiek voor zover deze wordt veroorzaakt door de veehouderijsector.
- Het ontstaan van antibioticaresistentie is een maatschappelijk probleem. De diervoederindustrie wil ten opzicht van haar werknemers, afnemers en de samenleving haar verantwoordelijkheid nemen om de resistentievorming zo veel als mogelijk te voorkomen. Het werken met en het produceren van diervoeders met (residuen van) antibiotica moet daarom tot een minimum worden beperkt.
- Stoppen met de productie van voer met antibiotica levert geen gevaar op voor de gezondheid van de dieren. Voor alle typen antibiotica die momenteel nog door dierenartsen via het voer worden voorgeschreven, bestaan wateroplosbare alternatieven die via het drinkwater kunnen worden toegediend.

- Nevedi ziet geen heil in alternatieve typen processen voor het inmengen van medicijnen in het diervoer. Alternatieve inmengingsmethoden betekenen slechts een verschuiving van de algehele verslepingsproblematiek en/of hebben een verminderde homogeniteit van verdeling van het antibioticum in het diervoer tot gevolg.
- Nevedi verwacht dat de Europese Commissie de verslepingsnorm voor antibiotica op korte termijn dusdanig gaat aanscherpen dat de productiekosten van voer met antibiotica extreem zullen stijgen. Veehouders ontlopen deze extra kosten als zij gebruik gaan maken van alternatieve toedieningsmethoden.

Acties van Nevedi De diervoederindustrie wil in 2011 een totale beëindiging van met de productie van voeders gemedicineerd met antibiotica. Hiervoor neemt Nevedi de volgende maatregelen:

- De productie van voeders met antibiotica is in Europa vooralsnog toegestaan. In Nederland kan hiervan niet worden afgeweken. Om toch te waarborgen dat er hier in de toekomst geen voeders met antibiotica op de markt worden gebracht, heeft Nevedi aan GMP+ International gevraagd een (nationale) GMP-module te ontwikkelen die de productie van voer met antibiotica verbiedt. De basisgedachte die hieraan ten grondslag ligt, is dat de veiligheid van mens, dier en milieu in het gedrang komt wanneer zeer kleine hoeveelheden antibiotica in diervoeders leiden tot ongewenste antibioticumresistentie.
- Vanaf 1 januari 2011 kunnen diervoederfabrikanten zich voor deze module laten certificeren. Via de website van GMP+ komt er een lijst met de gecertificeerde bedrijven beschikbaar. Nagenoeg alle diervoeders worden in Nederland onder GMP+ geproduceerd.
- Nevedi stelt als voorafgaande voorwaarde dat de IKB-standaarden aan de IKB-deelnemers voorschrijven om voeders af te nemen van diervoederbedrijven die zich volgens de bovengenoemde (nationale) GMP-module hebben gecertificeerd.
- In de afgelopen jaren heeft Nevedi veel aandacht besteed aan het informeren van bedrijfsadviseurs van de diervoederfabrikanten. Deze adviseurs zijn op de hoogte van de resistentieproblematiek en kunnen veehouders – in samenspraak met de betreffende dierenarts – ondersteunen in het opzetten van een degelijk bedrijfsgezondheidsplan om daarmee het algehele gebruik van antibiotica terug te dringen.
- Goede informatie en communicatie is voorwaardelijk voor een succesvolle overgang naar verantwoordelijk antibioticumgebruik in de Nederlandse veehouderijsector. De voervoorlichters – de bedrijfsadviseurs van de diervoederindustrie – vormen een zeer belangrijke schakel in de informatievoorziening op de boer. In afstemming met haar ketenpartners, zoals de KNMvD, LTO Nederland en de NVV, wil Nevedi deze bedrijfsadviseurs blijven voorzien van doelgerichte informatie en middelen om verdergaande antibioticumresistentie in de veehouderijsector te voorkomen.
- Als participant in de Taskforce Antibioticumresistentie blijft Nevedi zich inzetten voor een reductie van antibioticaresistentie en een verantwoord gebruik van antibiotica in de dierhouderij.

Nevedi behartigt de collectieve belangen van de Nederlandse diervoederindustrie. De sector bestaat uit fabrikanten van mengvoeders, premixen en kalvermelkpoeder en van leveranciers van vochtrijke diervoeders (bijproducten van de levensmiddelenindustrie). Bij Nevedi zijn 110 diervoederbedrijven en voerleveranciers aangesloten. Samen vertegenwoordigen zij bij benadering 95% van de totale productie in Nederland.